

AARDAPPELVRETERS

de onafwendbare ondergang van brot
jibbe willems – silbersee – slagwerk den haag – gouden haas

MOEDER

BROT - *De broer, de zoon van moeder*

SUS - *De zus, de dochter van moeder*

MAX - *De man van Sus*

BOERDERIJWEZENS IN HET GEZELSCHAP VAN BROT

Brot verstaat precies wat ze zeggen, de andere personages horen dierengeluiden.

KOE

VARK

ARPEL

DE BUITENSTAANDERS

Het noodlot vermomd als:

Twee Geestelijken.

Twee Notarissen.

Twee Bankiers.

Twee Controleurs.

Twee Ambtenaren.

DE KOREN

Kan elke keer een andere invulling hebben. Meta-figuren. Goden. Furiën. Boerderijwezens.

Moeder en Brot spreken Bauerlans, een accent van de aarde. Moeder spreekt de zware, ouderwetse versie, Brot staat al met een been in de moderniteit en spreekt een lichtere, verstaanbaardere versie.

Max en Sus spreken stads, een Nederlands met Engelse invloeden. Sus heeft haar Bauerlans onderdrukt, maar verstaat het wel en begint het ook weer te spreken.

De Boerderijwezens spreken Boerderijs, een laaglettergrepige taal doorspekt met onomatopoeën, dat vooral verstaan wordt door Brot en een klein beetje door Sus.

INHOUD

0. Een Bauerlansse Overture.
1. Ik pas niet meer in deze tijd.
2. Doe ik niks dan blijft niks over.
3. *Superauthentic*.
4. Buiten bereik van de beschaving.
5. Graf waarin al dat adem had weer terug zal keren.
6. Bitterballen en jenever.
7. De Notarissen .
8. Als je groeit blijf je de schulden voor.
9. Is dit het nu, die dood?.
10. Te werken of te sterven.
11. Geen voedsel maar vreten.
12. De Bankiers.
13. De Nieuwe Boer!
14. Aarde in mijn aderen.
15. Met geweld bevrijden.
16. Ik heb gebeden om een ongeluk.
17. Ik heb gedaan wat ik moest doen.
18. Ik heb gebeden om een ongeluk.
19. De Controleurs.
20. Opgeruimd staat netjes.
21. Brot neemt afscheid.
22. Alleen maar leegte.
23. De Ambtenaren.
24. Kip die zich adelaar dacht.
25. De zin van het bestaan opkweken.

- BIJLAGE: WOORDENBOEK
1. BAUERLANS – NEDERLANDS
 2. NEDERLANDS – BAUERLANS

0. EEN BAUERLANSE OUVERTURE
 UIT DE TIJD, BUITEN DE TIJD, EEN BETERE TIJD

<p>ALLEN Proost!</p> <p>Op onze gezondheid.</p> <p>Wie wil er nog een jenever?</p> <p>Ja graag!</p> <p>Ik ook!</p> <p>Proost!</p> <p>Iemand nog bitterballen?</p> <p>Graag!</p> <p>Ik ook!</p> <p>Jenever?</p> <p>Proost!</p> <p>Op het land!</p> <p>Tot de bodem!</p> <p>Tot de grond!</p> <p>ALLEN Oh het platteland! dit is het land, het platte land, het land dat voedt dat stevige bodem biedt een eerlijk leven en een schone ziel Een schone ziel! dit is het sprookje dit is de droom</p> <p>KOOR en je houdt je ogen dicht voor de monsters in het maïs voor de duivels die van onder de fundamente komen klauwen</p> <p>want onder de akkers ligt de hel en hoe langer je blijft ploegen</p>	<p>ALLEN Proos!</p> <p>Op ons gesondigkeit!</p> <p>Wie wilst ur nog ne jinnever?</p> <p>Ja geern!</p> <p>Eg ook!</p> <p>Proos!</p> <p>Jemmand nog bitterbals?</p> <p>Geern!</p> <p>Eg ook!</p> <p>Jinnever?</p> <p>Proos!</p> <p>Op 't land!</p> <p>Bis de boddem!</p> <p>Bis de groend!</p> <p>ALLEN Oh 't pletteland! dit is 't land, 't plette land, 't land da foedselt da firme boddem biedt nen erreliek leve en ne skone ziel Ne skone ziel! Dit is 't sprokje, dit is de drom!</p> <p>KOOR en deg halt dien augen dicht for de monsters in 't maïs for de düvvels die fan onter de funnamente komme klauwe</p> <p>want onter de akkers lig de helle en hoe langer deg bleib ploege</p>
---	--

<p>hoe eerder die is omgewoeld</p> <p><i>Allen gaan af. In het afgaan:</i></p> <p>ALLEN Dit is het sprookje! Dit is de droom!</p> <p><i>Alleen moeder is nog op.</i></p>	<p>hoe eerder die is oemgewoel</p> <p><i>Allen gaan af. In het afgaan:</i></p> <p>ALLEN dit is 't sprokje dit is de drom</p> <p><i>Alleen moeder is nog op.</i></p>
--	---

1. IK PAS NIET MEER IN DEZE TIJD

De sfeer verandert. Van een feestelijke bijeenkomst wordt het kil, mistig. Moeder staat bij de gierput, moe, oud, haar dagen moe. Ze scharrelt rond de mond van de vergetelheid.

<p>MOEDER</p> <p>Het is twaalfduizend jaar terug dat het slijk mij heeft gebarde of uitgebraakt, ik ben geboren uit de aarde.</p> <p>Mens, vrouw, moeder.</p> <p>Twaalfduizend jaar liefkoosde ik het zaad tot het ontkiemde.</p> <p>Zo veranderde ik aap in mensheid en begon de beschaving bij het boeren.</p> <p>En nu, uitgescheten door de tijd, zie ik, moeder, boer, het einde naderen.</p> <p>Ik weet niet of ik val of zelf verglijd maar het is voorbij</p> <p>Ik pas niet meer in deze tijd.</p> <p><i>Moeder glijdt de gierput in.</i></p>	<p>MOEDER</p> <p>'t Is twalf-duzend jare tzuuk da 't slijk meg het gebarre oder ausgebrakt, eg ben geboorne aus den aarde.</p> <p>Mjens, fraue, mjodder,</p> <p>Twalf-duzend jare lievekoosde eg 't saat bis 't ontkiemde.</p> <p>Enso franderde eg ape inne mjenskeit en begonne den besgavening bei 't boeren.</p> <p>En nju, ausgeschete dor den tijde, zie eg, mjodder, boer, 't ende nadere.</p> <p>Eg weet nie of eg falle oder seffel hiene glied aber 't is forbei</p> <p>Eg pas nie mere in dieze tijde.</p> <p><i>Moeder glijdt de gierput in.</i></p>
--	--

Het land begint geluid te maken, het graan begint te ruisen, het vlas begint te flakkeren, de mais begint te piepen. Kip krijst, koe blaas, schaap balkt, de hond jankt.

Brot, haar zoon, rent naar buiten. Hij ziet de kruin van zijn moeder in de stront verdwijnen en rent naar de gierput.

BROT Mjodder?
 Mjodder?
 Mjodder!

*Hij sleept haar lichaam uit de gierput, maar het is te laat.
Moeder is dood.*

BROT Mjodder!

Heel de aarde schreeuwt.

*Ver, ver weg, in de stad, waar ze al lang geleden naartoe vertrokken is,
hoort Sus de aarde schreeuwen.*

SUS Mjodder?
 Mjodder!

*Ze begint te rennen, van ver, naar haar moeder toe. Max, haar man, rent achter haar aan. Of
misschien rijdt hij haar in zijn Tesla achterna.*

2. DOE IK NIKS DAN BLIJFT NIKS OVER

Terwijl Brot aan het werken is, zien wij Sus vanuit de verte, vanuit de stad, naar haar geboortegrond toe rennen. Max volgt haar, rennend of in de Tesla.

<p>BROT Een dag niet werken is een dag verloren.</p> <p>KOE Klopt jongen, door dus, door.</p> <p>BROT Het land houdt geen ook pauze om te rouwen.</p> <p>VARK Dus hop hop hop.</p> <p>BROT Ja, ik trommel mezelf op. Ik stop dat getraan en ga aan de slag, veld of stal, het is al gelijk en van belang.</p> <p>ARPEL Geen seconde mag verspild!</p> <p>BROT Straks barst het onkruid uit. Verstikt het de gewassen! Straks spuit de melk je uiers uit!</p> <p>Of hou jij je tietten dicht?</p> <p>KOE Dat gaat niet!</p> <p>VARK Dus door!</p> <p>ARPEL Hoor: Daar roept de plicht!</p> <p>BROT Ik hoor het! Ik kom in de poten, klauw uit de mouw,</p>	<p>BROT Ne dag nie gewerrek is ne dag verliert.</p> <p>KOE Klopt joeng, dor dus, dor!</p> <p>BROT 't Land houwt ook gin pauze um te rouwe.</p> <p>VARK Dus hop hop hop.</p> <p>BROT Ja, eg trom megseffel op. Eg stop da getraan en gaan aan de slag, fjeld of stal, 't is al gelijk en fan belang.</p> <p>ARPEL Geen tel mag spilt!</p> <p>BROT Straks berst het onkruid aus. Verstikt 't de gewasse! Straks spuit de mellek dien uiers uit!</p> <p>Of houw deg dien tiete dig?</p> <p>KOE Da ga nie!</p> <p>VARK Dus dor!</p> <p>ARPEL Hoor! Da roept dien plig!</p> <p>BROT Eg hoor 't! Eg kom inne pote, klauw aus de mouw,</p>
---	---

<p>zweet op de kop.</p> <p>Ik steek een schop in de grond, zaai mais, vlas, maai gras, geef de beesten te vreten maar maak geen pas op de plaats lui ben ik beter na de dood hier heeft het bloed altijd haast.</p> <p>VARK Het werk is nooit klaar!</p> <p>BROT De kringloop van het leven is de kringloop van het land.</p> <p>KOE Dus hop hop hop!</p> <p>BROT De wolk toomt haar bui niet om mijn pijn de zon haar schijnen niet om mijn verdriet.</p> <p>De elementen wachten niet.</p> <p>VARK Werk!</p> <p>BOERDERIJWEZENS Werk! Zaai! Zaai! Ploeter! Ploeg!</p> <p>BROT Wanneer ik traag, haalt het werk mij in, geen genade, het werk zal mij worgen en het zweet dat ik verzwog is vergeefs, al wat ik met moeite in de klauwen hou valt kapot, al wat mijn leven was wordt leeg.</p> <p>BOERDERIJWEZENS Zaai! Zaai! Ploeter! Ploeg!</p> <p>ARPEL Doe jij niks dan blijft niks over dan ellende, rot en zorgen.</p> <p>BROT Maar moet ik niet rouwen?</p>	<p>swet op de kop.</p> <p>Eg stek ne schop inne groend, rooi gewasse, vlasse, maaie grasse, geef de beeste te frette maar maak gin pas op de plats lui ben eg better na den dood hier het ons bloet immer ijlig hast.</p> <p>VARK 't Werk is nooi klaar!</p> <p>BROT De kringlauf fan 't leve is de kringlauf fan 't land.</p> <p>KOE Dus hop hop hop!</p> <p>BROT De wollek toomt haar bui nie um mien pijn de sonne hare schijne nie um mien verdriet</p> <p>Den ellemente wachte nie.</p> <p>VARK Werk!</p> <p>BOERDERIJWEZENS Werk! Zaai! Zaai! Ploet! Ploeg!</p> <p>BROT Wanneer eg trage, haalt 't werk meg in, gin genade, 't werk sol meg worgen en 't swet dat eg verswoeg is vergeefs, al wat eg mit moeite inne klauwe hou valt kaputt, al wat mien leve was woerd leeg.</p> <p>BOERDERIJWEZENS Zaai! Zaai! Ploet! Ploeg!</p> <p>ARPEL Doe deg neks dan bleib neks, neks dan mies en rot en sorg.</p> <p>BROT Maar moet eg nie rouwe?</p>
---	--

<p>VARK Stop de rouw in je werk!</p> <p>BROT Ik stop de jammer in het werk. En moet ik niet janken?</p> <p>KOE Stop de jank in je werk!</p> <p>BROT Ik stop de tranen in het werk. En moet ik niet zuipen?</p> <p>Ik laat moeders overlijden haar nalatenschap niet raken, ik eer haar met mijn werken, mijn arbeid is een wake.</p> <p>ALLEN Zaai, ploeter, ploeg, oogst, kap en wroet, Jank ja, en rouw, zuip, dat is goed maar werk, want dat moet!</p> <p>BROT Want dat moet!</p> <p><i>Allen stoten rauwe klanken uit.</i></p>	<p>VARK Stop de rouw in dien werk!</p> <p>BROT Eg stop de jammer in 't werrek. En moet eg nie janke?</p> <p>KOE Stop de jank in dien werk!</p> <p>BROT Eg stop de trane in 't werrek. En moet eg nie saupe?</p> <p>Eg laat mjodders overlijde har natalensjaft nie rake, eg eer haar mit mien werke, mien arbeid is nen wake.</p> <p>ALLEN Zaai, ploet, ploeg, oogst, kap en wroet, jank ja, en rouw, saup, dat is goed, maar werk,</p> <p>BROT Want dat moet!</p> <p><i>Allen stoten rauwe klanken uit.</i></p>
---	--

3. SUPERAUTHENTIC

BROT Sus!

SUS *Brother!*

Sus komt aanrennen, omhelst de dieren. Halverwege komt Max aanhijgen.

SUS de stopselbaard
fan ongekoren *fields until* de horizonne
de *smell* fan erreliek *work*
fan *sweat* op mannerlijfe
fan bloeiende *befruiting*
De oegst schwer *sweet*
with ne randsje fan *decay*
Oh *the country side!*
And when the sun shines is die *golden*
regget *it then* sien de wolleke *black*
ne *storm* raasjt *through the fields*
en *snow* makt alle stelstaand inne *time*
'till de *first green* sprietsels
through the white land stekke

MAX Wat *came* daar nou *out* je *mouth*, lieverd?

SUS Iets van *old days*.

MAX Ok...

So... is er hier ergens iets
waar we ons even *up* kunnen *freshen*.

BROT Mjodder is dood, Sus.

SUS Ja, broertje, *mother* is dood.

Ze pakken elkaar vast.

MAX *Hi, Max, nice* je te ontmoeten.

Brot en Sus hebben even geen oog voor Max.

SUS Nou, *how* is *it* met *you*?

BROT Ach, Sus, 't ga, 't ga,
da snapt deg, ja?

SUS Ja.

MAX [*tegen Sus*]
Wat *sayst* 'ie?

BROT En mit deg?

SUS *All right.*

BROT Egt?

SUS Ach.

MAX Nou, *right*, gecondoleerd hè.

Brot knikt, maar gaat het contact niet echt aan.

KOE Wa praat die fremd.

BROT Wa praat deg fremd nju, Sus.

SUS Het is een *long time no see* geweest, broertje, d'r is veel *gechanged*.

MAX Wat zijn die beesten *agressive* zeg.

VARK *tegen Max*
Kom maar op.

BROT Die doen neks.

ARPEL Denk deg?

BROT Rustig.

SUS Ze zijn *sweet*, ze moeten je nog leren kennen.

SUS Ik heb je *gemissed*.

BROT Eg deg ook.

SUS En jullie too! *Ze omhelsen elkaar weer*.

MAX *So...* is er hier ergens iets waar we ons even *up* kunnen *freshen*.

Dieren staren naar Max

BROT Daar hinter sien de gaststallen,
daar kunne degseffel effene opfrisse,
en umkleide as da wilt.

MAX *tegen Sus*
Wat sayst 'ie nu?

SUS Daar *back* zijn de *guestrooms*,
daar kunnen we terecht.

MAX Oh, *right*, ik dacht dat 'ie 'stallen' zei,
funny hoor, dat taaltje, *superauthentic*.

Max draait zich om en loopt richting het gastenverblijf (hij moet dwars door de dieren heen).

MAX Kom je ook?

SUS *In a minute*.

MAX Echt, *superauthentic* hier.

Max loopt weg.

BROT 'Dat taaltje.'
Eg versta iem toch ook.

SUS Hij is *never* uit de stad weg geweest.
...
Wat is er nou *gehappend*?

BROT Neks, alle, eg weet 't nie,
nen onneluk, denk eg,
ausgegliede.

SUS Hoe kan *that* nou,
ze kende het hier *in and out*.

BROT Eg weet 't nie, Sus.
Mjodder waar oud.

SUS En nu is ze *dead*.

BROT Ja. Mjodder is dood. Ja.

Stilte.

SUS Gaat het *really* wel met je?

BROT Eg...

KOE 't Ga goed.
Zeg da 't goed ga.

BROT Ja, 't ga goed,
de koeis sien dik,
de akkers sien fruchtbares
de aren schwer
dit jaar woerdt nen succes.

SUS Maar met *you*,
gaat het met *you*?

BROT Eg...

VARK 't Ga goed.

BROT Eg het gin tijd meg dat af te frage,
eg moet weer aan 't werrek,
't land sorgt nie for sigseffel.

ARPEL Aan de slag dan.

BROT Eg het vandage
al genoeg last fan vertrage.
Eg lauf wat achter.

Eg kom sinds kort
frauekracht te kort.

Snapt deg?

SUS *Yeah*, ik snap het.

BROT Die man fan deg,
is die fan nut op 't land?

SUS Hij?
He kan *not a* kip
van een schoffel onderscheiden.

Sus gaat ook naar het gastenverblijf, de dieren kijken haar na.

KOE Ja ja. Nju is ze tzruuk.

VARK Wann de dood in 't land zit.

ARPEL As ur iets te haal valt.

BROT Da het ze nie verdient,
zulk harde woorden.

VARK Ze ging weg.

BROT Ja.

VARK Laat 'r dan weg bleib.

BROT 't Is mien Sus.

ARPEL Ja?

BROT 't Bleib mien Sus.

ARPEL Ga deg maar weer aan 't werk.

KOE Nog viel te doen.

VARK Heul viel.

BROT Ja. Eg gaan were aan 't werrek.

VARK Braaf zo.

Brot gaat weer aan het werk. De boerderijwezens kijken hem na.

ALLEN Zaai, ploet, ploeg,
oogst, kap en wroet,
jank ja, en rouw,
saup, dat is goed,
maar werk, want dat moet!

Werrek werrek werrek!

4. BUITEN BEREIK VAN DE BESCHAVING

Sus alleen in het veld.

SUS *Everything is anders.*
Ik ben anders.

Ik had er *not* over nagedacht,
maar blijkbaar had ik verwacht
dat ik *just* weer in m'n *memory* kon stappen,
gehoopt dat dit land op mij had liggen wachten
en dat ik nog in mijn *shadow*
van decennia geleden had gepast.

En *I don't know* of ik ben gegroeid
of dat dit land is gekrompen.

Het lijkt *smaller*

Er was hier *horizon*
nu is alles *blocked in*,
tussen beton, *highway*, industrie, *urbanisation*,
ik herken het én ik herken het *not*.

Ik herken het én ik herken het *not*.

Everything is anders,
ik ben anders.

Vanuit Stilte. Dieren en Brot staren.

MAX *My god*, ik snap wel waarom je gevlucht bent,
als mijn *roots* in de stront waren gegroeid
had ik ze ook A.S.A.P. afgekapt
om *never back* te *looken*.

SUS *everything is anders.* Ik ben anders.

MAX *Thank god for that.*
Was anders wel een *bottleneck* geweest.

SUS Je vond het toch zo *authentic* hier?

MAX Wat moet je anders *sayen* tegen zo'n boer.

SUS Dat is mijn broer.

MAX Voor je het weet
komt 'ie je met z'n *pitchfork* spiezen.

SUS Mijn broertje is niet *violent*.

MAX *I don't know* hoor,
die boeren, da's toch een apart slag.
Waarom heb je me nooit verteld dat je *from* een *farm* kwam?

SUS Ik was *someone* anders toen.
Of dit hier was anders.

MAX Stoppelvelden als ongeschoren baarden tot den einder?

SUS *Right.*

MAX Pluizig pluimvee dat je glimlachend een *soft boiled* eitje aanbiedt?

SUS *Really.*

MAX Veldboeketten van korenbloemen en klaproos

SUS Zo was het echt.

MAX Rondom *golden* korenaren en maïskolven.

SUS *Yes!*

MAX Die als fiere *erectioens* uit de zwarte aarde steken?

SUS Wat?

MAX Idyllischer?

SUS Yes.

MAX Stereotyper?

SUS *What?*

MAX Fascistischer?

SUS *Just anders.*

MAX *Just anders.*
Right.
Maar vast net zo primitief als nu.
De steentijd *on steroids*.

Ik weet het niet, *sweetie*,
ik voel me hier niet op mijn gemak,
zo ver buiten bereik van de beschaving.

En ja, er is beton, er zijn machines,
er is een *wireless internet connection*.

Maar dat is camouflage! Een afleidingsmanoeuvre.
Dit hier is niks *future sustainable*,
de *pollution* slaat je poriën in,
de strontgeur trekt *under* je *skin*,
en die dieren zien er ook niet *ecological friendly* uit.

Dit is geen *farm*, dit is een *factory*.
Zou zo in een lagelonenland kunnen staan.
Dit is een verleden dat we als *society* niet meer moeten willen,

top down of bottom up,
dit soort bedrijven overleeft de *green revolution* nooit.

En ik weet het, ik weet het, dit is je broertjes *life*,
maar misschien kan hij zich eindelijk
losscheuren van z'n *mother*,
nu die dood is.

SUS Dat was ook mijn *mother*.

MAX Zou het nog wat opbrengen?
Als je het verkoopt bedoel ik.
Zit er nog wat *money* in de grond?
Zeg, hoe zit dat eigenlijk, met de erfenis?

SUS *I don't care*, Max, ik kom hier om afscheid te nemen,
niet om *rich* te worden.

MAX *Sure, sure*, ik weet het.
Maar het is wel een relevante vraag.

SUS Zullen we eerst naar de *funeral* gaan.

MAX *Sure, sure*, doen we *sweetie*.

MAX Ik had me de *smells* hier ook wat authentieker voorgesteld.

Hooiiger. Fruitiger. Met een basisnoot van *earth*.
Maar het ruikt hier honderd procent naar stront.
Ruik dan. Ruik je het niet? *Shit*. Het trekt me de tranen uit mijn ogen.

SUS Dat is van de gierput.

MAX Van de gierput?
Je bedoelt waar je moeder?
Oh *jesus fucking christ*, wat een vreselijk einde.

Ik zal blij zijn als we hier weg zijn.

5. GRAF WAARIN AL DAT ADEM HAD WEER TERUG ZAL KEREN

DE GEESTELIJKEN Wat is een leven anders dan
 een korrel tussen korrels zand
 een druppel in het water
 een laatste adem lucht
 een vlammetje dat even flakkert
 en dan dooft (niet heel veel later)

ALLEN Drek die uit ons kwam
 en waaruit wij zijn gekomen
 drek die ons het leven gaf
 en het ons heeft ontnomen.

DE GEESTELIJKEN Ook wij.
 Wij ook.

ALLEN Ook wij.
 Wij ook.

Iedereen verzamelt zich rond de gierput.

MAX *fluisterend*
 Wat is die *smell* toch?

SUS Stil nou.

MAX Ja sorry, maar ik *smell* toch wat?

SUS Dat is het land.

MAX Het *stinks*.

BROT Dat is mjoedder.

MAX Modder?

BROT Mjoedder.

MAX Modder?

BROT Mjoedder.

MAX Modder?

BROT Mjoedder!

MAX *Goddammit!*

SUS Max! Je *words!*

MAX Ja sorry.
 Maar jeetje. Gaat dat zo *swift*,
 die *decay*?

Sus stoot Max aan.

MAX Ja sorry ik weet toch niks van dat *sort of things*.

BROT 't Is gin bederref,
't Is giere.

MAX Giere?

BROT Stront.

MAX Stront?

BROT Stront.

MAX Shit.

SUS Max!

MAX Sorry.

BROT Neks mej misse .
Alle wa is,
en alle wa waar,
deg eg jeder,
woerdt op ne dagge stront.
Mjodders ook.

Max kijkt als laatste in de gierput.

MAX *Djezus.*

BROT 't Bedwellemt deg, die giere,
trek 't lig aus dien kop,
't zuigt je suurstof op,

SUS *Djezus.*

BROT as deg falt ben deg verloren,
deg versaupt for deg 't weet,
neks hellept, gin reet, gin kloot.

Nen mooie dood.

MAX Een mooie dood?

BROT let as verdrinke.

MAX Verdrinke in de *shit*.
En *that is then* een mooie dood.
Well, zij liever dan ik.

SUS Zij is m'n mjodder.

MAX Mjodder?

SUS *Mother.*

MAX Ja *sure*, liefie, sorry.

DE GEESTELIJKEN als alles op het einde opgevreten is
verteerd en uitgescheten
verlaten door elk wezen tussen tjiip en taal
dan is er nog de aarde

ALLEN de aarde

GEESTELIJKEN aanwezig nog wanneer de laatste stap
al jaren is verwaaid,

ZANG VAN DE MOEDER ben ik moeder, die allen heeft gebaard, gevoed en grond onder de voeten gaf schoot en graf waarin al dat adem had weer terug zal keren	ZANG VAN DE MOEDER ben eg mjoedder, dien alle het gebarre, gefoedseld en groend onder den foete gaffe schoot en graffe worin al da asem het were tzuuk sol kere
---	---

DE GEESTELIJKEN Ook wij.
Wij ook.

ALLEN Ook wij.
Wij ook.

DE GEESTELIJKEN Schoot en graf
waarin al dat adem had
weer terug zal keren.

Ook wij.
Wij ook.

ALLEN Ook wij.
Wij ook.

GEESTELIJKEN Dank u wel voor uw aanwezigheid.
Dan zal nu het overschot
dat ons onderzons heeft verlaten
zoals de traditie voorschrijft
worden uitgereden over het land
en terug worden gegeven aan de aarde.

...

Drek die uit ons kwam
en waaruit wij zijn gekomen
drek die ons het leven gaf
en het ons heeft ontnomen.

Moeder wordt over het land uitgereden.

MAX Wat *happens* d'r nou?

BROT Nju woerdt mjodder ausgereden over 't land.

MAX Nu *happens wát*?

SUS Dat is *tradition*.

MAX Kan dat wel? Mag dat?

BROT Hoezo nie?

MAX Ja, *no*, maar, is dit wel *compatibel* met de regelgeving?

BROT Regelgeving? Gane wig sjchelden?
Dit is 't afscheid fan *mien* mjodder.
Trek dien bek van wetten nie open,
ben deg famiele of conteroleur?

MAX *I just...*

Van bovenop de tractor...

BROT Eg ben de baas hier, eg,
dit is mien erf. Eg ben frij
om te doen en te latte
wa eg wils op mien groend.

Nju nog wel temmiste
zolang 't nog kunne
zolang 't land
meg nog is vergunne.

Dit is mien boerderij!

D'r komme nog ne tijde
da eg nie mere mag schijte
op mien eige akkers of fjeld.

Eg kak waar eg wil!

MAX De wet *however says...*

BROT De wet zegt da eg mjodder
zwise de fremde koppen
inne groend moet stoppe.

En da dan kijlometters ferderop.

Rot toch op. Da doe ik hare nie aan,
die het hier d'r heul bestaan gewoond,
die woerdt nie fan d'r groend getrokke
nju ze nie mere tzruuk kan schoppe.

Eg doe d'r nie affe, in leve of dood,
dit land is hare schoot
dit land is hare graffe.

MAX Heel *nice* hoor, *traditions* en zo, maar *fuck* dit is niet de *stone age* toch?
Die regels zijn d'r ook voor mijn welzijn en *benefit*.
Dit voelt allemaal *very* achterlijk en *primitive*.

BROT Aggerlik en primmetief?
Deg denkt da wig sempele arpelfretters sien?

MAX *Don't take it personal.*

BROT D'r zit mere tegnollegie in dit bedrijf
dan deg in dien leve het gezien.
Deg woont meskien in nen betonnen nest,
maar denk deg nie moderrener dan meg!

MAX Sorry *but* ik begriip er niks van als je zo opgewonden *talkt*.

BROT Deg begriipt ur sowieso gin reet fan!

Valt hem aan. Sus springt tussenbeide.

SUS Wig begraffe miodder *today yeah*,
could you effe sssjt sien?

Stil. *Please.*

ALLEN Drek die uit ons kwam
en waaruit wij zijn gekomen
drek die ons het leven gaf
en het ons heeft ontnomen.

DE GEESTELIJKEN Wat is een leven anders dan
een korrel tussen korrels zand

Ook wij. Wij ook

ALLEN Ook wij. Wij ook.

BROT Prost! Bis de Boddem.
Op de Groend!

6. BITTERBALLEN EN JENEVER

Receptie na de begrafenis. Met bitterballen en jenever.

- MAX Zo *authentic* zeg. Bitterballen en jenever.
ik vind het *very original*.
- BROT Eg houw nie fan cake.
En kjoffie, da's nie te saupen bei bitterbals.
- MAX Ik vind het echt *superromantic* hier.
Wij hebben in de wijk een *ecological* pluktuin,
maar da's op toch een andere schaal hè, stadslandbouw?
- BROT Stadslandbouw?
Gek woord.
- MAX Ik vind 't *beautiful*. Kan d'r verder niks mee.
Zou hier *never* nooit kunnen wonen. Met die horizon,
die van alle kanten op je afkomt. *Freaky*. Al die verte
die je aan alle kanten omgeeft. Die hoogte
die op je neerdrukt.
In de stad heeft de mens nog een menselijke maat.
- BROT Glukkig hoef deg nie te bleiben hè. *Prost!*
- MAX Ik kan *just and only* in nieuwbouw leven.
In huizen waar nog niet gestorven is.
De dood trekt er zo in. In de *walls* en de *floors*.
Krijg je er met geen mogelijkheid uit.

Alles hier is oud.

Een aflopende zaak.
De *future* is elders. *Proost!*
- BROT Hoezo?
- MAX Dit hier is *not* toekomstbestendig.
- BROT Waar het deg 't over?
- MAX Nou, qua voedsel*production* enzo,
vind je de échte *innovation* toch in de stad.

Proost!

In de stad zijn we op weg naar een *sustainable future*,
kleinschalig, *ecological*, diervriendelijk.

Hier is het toch...
- BROT Wat?
- SUS Max...
- MAX Toch niet echt...

BROT Wat?

SUS Max. Niet hier. *Not now.*

BROT Wat?

MAX Sus heeft *right, not here*, niet nu.
 Wat weet ik er nou van.
 Ik neem nog een bitterball. *Proost!*

BROT Prop dien mage vol, snel, stel dien lever tefrieden,
 en ga dan. De dagge is hare lig nog nie kwijt,
 eg kan nog nen paar uur van nut sien, de tijd
 is hoe sjkaarser hoe duurder,
 neks verdampft sjneller dan 't heden.

SUS Deg het gelijk, broertje,
 we zitten je in de weg.

BROT Deg nie Sus, deg nimmer.

MAX 't Is toch *funny* om je zo te horen *talken*,
 alsof je iemand anders bent.

BROT Ja. Alsof deg jemmand anderes bent.

SUS *But* nog altijd je zus.

BROT En eg dien broere.

SUS Wat ga je doen?

BROT De groend waarop wig staan,
 sol as bloede dor mien aders gaan. *Proost!*

SUS Eg snap 't. Je blijft.

MAX Je blijft? Hier?
 Je hebt je *golden ticket* man,
 verkoop het en verdwijn,
 dit hier is de oude tijd. *Proost!*

BROT Eg bleib.

SUS Woerdt het niet lastig?

BROT Da is 't al. Da is 't immer al gewese.
 Eg hoef me maar um te draaien
 of ze hette weer wa njiews verzonne,
 sien ze weer ne redussieplan begonne,
 moeten d'r sloten weg of hekkes bei, straks
 het eg ne fergunning nodig um dor te trekke,
 oversjchrijd eg mit mien pisse
 ne quootsum fan 't ien of andere. Man!

Eg vegt tegen de werreld, Sus, en de werreld moet meg nie,
ze make meg 't werrek zo schwer um fan meg af te komme,
eg mag nog gin scheet late of eg krijg ne boete
maar nen errelike prijs betale voor mellek of vlees of graan, nee.

't Is hard werreke, maar 't is 't jinnige da eg ken. En wil. *Prost! Op de groend!*

Alles wa wig um ons heen zien,
da alles is mien heule leve. *Prost!*

BW PROST!

MAX Dat is dan wel een *life*
die de maximale houdbaarheid
heeft overschreden.

BROT Deg weer? *Hij drinkt.*

SUS Max...
Dit snap *you not.*

MAX Dit snap ik best.
Listen, dit is *all in the past*,
grootschalige landbouw is *over*. *Proost!*

BROT Grotskallig is 't jinnige da ons kan redde. *Prost! Bis de boddem*

MAX Jullie vreten de grond op.

BROT Jullie?

MAX *Farmers.*

BROT Wig foeden de werreld.
Alle miljarden.
Da redt deg nie mit dien *ecological* pluktuin,
mit dien *sustainable future*,
deg kan wel fan kleinskallig dromen,
maar d'r moet ook gefrette woerden, ja? *Prost!*

MAX Wij parasiteren op de wereld,
biologisch is *the only honest way to go*. *Proost!*

BROT Errelik? D'r sein teveel monden op de werreld,
biologisch kan deg maar nen fractie fan de mjense foede.

MAX Ja. *Natural balance.*
Dan moet de rest dus sterven. *Proost!*

BROT Wenst deg nju mjensen dood?

MAX Ik koop al biologisch hoor.

BROT D'r sou nen hoengersnode
over de werreld moete raze,

dan sol deg eens zien
hoe dankbaar deg de boer moet sien.

MAX *Come* maar *on* met die hongersnood,
met *a little luck* dunt het de mensheid uit. Prrroost!

BROT Begin maar bei degseffel dan.

MAX *Wish* jij nou mensen *dead*?

BROT Sommige mjensen, ja. De
grasknuffelaars en milieufreaks,
de mjensenhater die slegs fan beeste houwe,
plietiesie de ne boer as iet abstraks beschouwe
pennelikkers, centepikkers, eg-for-ikkers,
brave bürgers die panikeren, bange
for Q-korts, kolder, MKZ, die 't
pletteland fan kinnerboeke kenne
ma beginne renne bei 't loeie fan ne koei
omdat ze d'r nen stier in zien. Mjensen
die nie wete hoe graan groeie,
en denke dat vlees fan de fabriek is,
die denke da de gjeur van stront authentiek is,
die pas nen stap inne natuur durreve zette
as die gekooid en gemaulkorreft is,
die for nen trekdrop en ne stüver
afstand doen fan hun errefenis,
die mjensen, bedoel eg, die ja,
mjensen zoals deg, vertrokke,
deg snapt nie mere wat 't is, wortels afgekapt,
deg het 't afgetrapt, deg zit veilig in dien stad
deg weet nie wat 't waard is,

eg wel,
en as julle were sjnel sjnel naar dien affalthel vertrokke sien
sta eg hier nog op den akkers,
son of regen, eg, dien broere, trotse boer
mit deseffel groend onder mien pote
as ons mjodder en hare mjodders mjodder
en alle mjodders for hare, die stambome
ga den oeretijd in, bis 't begin,
eg sol nie 't einde sien, dus eg ga dor,
tegen alle strome in.

MAX En *how did you see dat* dan voor je?

BROT Wat kan deg dat sjchele.
Eg hoof hier nie mien planne
of mien toekomst mit deg te dele.

MAX *If d'r 'n* toekomst is.

SUS *He's got a point, Brot.*

MAX we moeten weg.

SUS Is dat *what you want*, broertje?

BROT Ja. Deg gaat weg.
En eg ga door.
Zoals 't hoort.

7. DE NOTARISSEN

Dan komen twee notarissen op, met het testament van moeder.

- HIJ Wat fijn dat u er bent
erfgenamen allemaal bijeen.
- ZIJ Laten we geen
woorden verspillen aan gekweb
en meteen ter zake komen.
- HIJ Al wil ik wel
mijn condoléances uiten
aan de geliefden en gegriefden.
- ZIJ Juist. Daar gaan we.
Het testament
de laatste wens
afgestempeld, officieel
en onherroepelijk geaffirmeerd.
- ZIJ Aanwezig zijn de erfgenamen.
Broer en zus. Correct.
- ZIJ Dit is de laatste wens,
van uw eigen moeder,
- ZIJ U, kinderen, nu wezen,
broer en zus, geboren uit dezelfde vrouw,
krijgt beiden uw deel.
- HIJ De opstal, levende have en goed,
al wat verrijdbaar of verplaatsbaar is,
al wat ademt, groeit of groeien kan,
is voor u, haar zoon, de man.
- ZIJ De grond, van grens tot grens,
land, akker en veld, valt toe
aan haar, de vrouw, van moeder op dochter.
- ZIJ Tot slot raden wij u sterk aan,
acuut actie te ondernemen,
vanwege de schuldenlast,
- MAX Schuldenlast?
- HIJ En nog een prettige dag verder. Tot ziens
- BROT Dit is nie errelik!

Eg ben den oudste, eg ben de man,
eg ben 't langst hier op 't erf gebleiben,
bei mjodder, bis 't einde!
- MAX Wat bedoelden ze met schuldenlast?

BROT

Eg het den oudste rechten op de groend,
eg ben den errefgenaam, eg, den jinnige!

8. ALS JE GROEIT BLIJF JE DE SCHULDEN VOOR

- BROT Die wilst nog na d'r dood bepalen
wat ur mit haar erf gebeurt.
Stiefkoppig seffel in 'r graffe.
- MAX *Buy* ons dan uit, dan ben je van ons af.
- SUS Max...
- BROT Eg het gin geld.
- SUS Gaat het zo slecht?
- MAX Geen geld?
D'r staat hier voor *capitals* aan *hardware*, *crops* en *lifestock*!
- KOE Zeg!
- BROT Geld is iet anderes dan kappetaal,
eg kan nie betale
mit wat ur hier staat,
staal is iet anderes dan goud,
graan is gin zillever
en stront is gin munt.

Al wat eg het
en al wat eg houw
zit inne boerderij.
- MAX Dan zit er *nothing else* op,
verkopen.
- KOE Neks!
- BROT Verkopen is 't stoemst wat eg kan doen.
Mit verkoop speel eg nie enes kiet.
- MAX Niet? *So that's what* ze bedoelden met schuldenlast.
Zeg, wat voor erfenis is ons in de schoot *gethrowd*?
- ARPEL Ons?
- BROT Ons? 't Is mien errefenis,
den errefenis zit in mien herinneringe
en miene toekomst.
Dare sta deg büüten.
- VARK Jüüst!
- MAX Als je over schulden *talkt*,
dan is 't ons toekomst *too*.
- ARPEL Nie!
- BROT 't Sien innevesteringen,
gin schulde.

As sjnel as eg kan
los eg 't af.

SUS En *until then*?

BROT Dan leen eg bei.

MAX Je lost leningen af met leningen?
Dempt *debt* met *debt*?
I beg your fucking pardon,
maar dat lijkt me geen *healthy* bedrijfsvoering.

ARPEL Deg weet neks!

BROT Deg weet neks.

MAX Ik weet *money*.

BROT As deg bleibt groeien,
bleibt deg de schulden for.

MAX En *how* groei je door?

BROT Dor te lene.

STEM VAN MOEDER Geld dat niet van jou is zal nooit van jou worden.	STEM VAN MOEDER Geld da nie fan deg is sol nimmer fan deg woerden.
--	--

SUS Wist mjobder hierfan?

BROT Naturrelig wist mjobder hierfan,
die het alles ontertekent.

SUS Mjobder?

BROT Ja.

SUS Neks for hare.

BROT Wat weet deg,
deg waar hier nie.

SUS Eg waar hier nie.

STEM VAN MOEDER Nooit. Nooit. Nooit. Nooit.	STEM VAN MOEDER Nimmer. Nimmer. Nimmer. Nimmer.
--	--

BROT Wie kende mjobder better?
De verliere tochter
die enes per jaar es belt
of de trouwe sohn
die bis 't einde bei hare waar?

SUS Eg maak meg sorrege, broertje.

BROT 't valt vresselik mit.
 MAX Schuld valt *never* mee.
 KOE 't Is gin schuld!
 BROT 't Is gin schuld!

STEM VAN MOEDER Geld dat niet van jou is zal nooit van jou worden.	STEM VAN MOEDER Geld da nie fan deg is sol nimmer fan deg woerden.
--	--

Eg het investiert,
 zo gaat da mit nen bedrijf.

Óf deg bleibt klein
 en woerd opgefretten
 en verteerd,

óf deg groeit
 en leeft.

MAX Met schulden
 leg je je *head* in een strop.

BROT Ne touw geeft houwvast,
 aan ne strop bleibt deg hange,
 al wat de val
 ausstelt is goed.

SUS Sien de probleme zo groot dan?

VARK Die sien ur nie!

BROT D'r sien gin probleme!

MAX Oké, hoe groot zijn de *challenges* dan?

ARPEL Moei deg nie.

BROT Deg gaat deg nie mit mien bedrijf moeien.

ARPEL Ga weg!

STEM VAN MOEDER Geld dat niet van jou is zal nooit van jou worden.	STEM VAN MOEDER Geld da nie fan deg is sol nimmer fan deg woerden.
--	--

BROT Verzwind!
 Dit is mien groend!

MAX Nou...

BROT Mien groend!

SUS Dat is nie wat mjoedder wilde, broertje.

KOE	Rot op!
BROT	Oprotte!
SUS	Broertje...
VARK	Weg!
BROT	Weg!
	Mien groend!
	Laat meg alleen!

Brot loopt boos weg, gevolgd door de dieren.

9. IS DIT HET NU, DIE DOOD?

Brot zit er verslagen bij. Moeder komt er naast zitten.

<p>MOEDER Is dit het nu, die dood, dit niet ademen, geruisloos hart, dit niet-zijn, niet worden opgemerkt</p> <p>ik weet niet wat ik had verwacht een zaligheid, opname gods, of eeuwig vuur en kwelling, een tunnel, duister, en dan licht van vlammen of van engelen</p> <p>maar niet dit wachten in het nu dit zien zonder te kunnen doen de ondergang nog mee te maken die ik probeerde te vermijden</p> <p>geen gierput meer waarin ik kan verglijden</p>	<p>MOEDER Is dit 't nju, dien dood, dit nie aseme, gruislos harte, dit nie-sien, nie woerde opgemerrek</p> <p>eg weet nie wa eg het ferwecht ne saligheid, opnomme gottes, oder ewig fûür en kwel, ne tunnel, doister, en dan licht fan flamme oder engele</p> <p>ma nie dit wechte in 't nju dit sehen sonner kunne doene den ontergange nog mej te make dien eg trechte te fermeie</p> <p>gin drekpüt mere worin eg hiene kunne gliede</p>
--	--

10. TE WERKEN OF TE STERVEN

MOEDER 't Faaijessement is ne beest
dat onter 't bed ligt, 't het zich
inne akkers versteekt, schicht
dor de aren, wuift in 't graan.
't Beest klemt sien tengels um dien spenen
en skeurt dien uiers in!

't Beest hangt rond
inne stal en de masjienes
wecht as roest op de combines,
versteekt zich inne quootsa, inne stront,
in ekke sjentimeter fan den groend,
hij steekt sien klauwe aus
klare um te grijpe
um deg de nek dig te knijpe
voel dien iepotheek al
heet in den nekke hijge.

Inne schaduw blikker sien gebit,
deg kan zien hoe de rot fan de rente
al inne balleke sit,
hoe de percentepuntjes as rattes
aus de kieren kroele

11. **GEEN VOEDSEL MAAR VRETEN**

<p>BROT er zou een hongersnood over dit land moeten razen het wordt weer tijd voor dankbaarheid</p> <p>het lijkt of niemand meer voedsel wil maar vreten: spotgoedkoop en nagemakt uit lage lonen landen ingevoerd vreten dat geleden heeft</p> <p>geen voedsel maar vreten: van voren erin gepropt even voedzaam als dat het er van achter uitkomt: geen voedsel maar stront</p> <p>stront</p> <p>stront.</p>	<p>BROT ur sou nen hoengersnode over dit land moete raas 't woerdt wjeer tijde for dankigbaarheid</p> <p>'t lijk of njemmand mere foedsel wilst ma frette: spotgoedekaup en nagemakt aus laagloonlande ingefjoerd fretten mit pijn en lijde</p> <p>gin foedsel ma frette: fan for d'r ingestauwd gelijk zo foedsam as dat 't ur fan agger aus komme: gin foedsel ma stront</p> <p>stront</p> <p>stront.</p>
--	---

12. DE BANKIERS

Twee bankiers komen het erf op.

- HIJ Wij zoeken de eigenaar.
- BROT Daar kijkt deg naar.
- ZIJ De eigenaar van de grond?
- VARK *Gromt.*
- BROT De jinnige eigenaar.
- HIJ Moreel misschien,
 maar, financiën
 buigen voor hun eigen wetten.
- ZIJ Al buigen wetten
 meestal voor financiën.
- KOE *Gromt.*
- HIJ Hoe dan ook,
 wij zijn hier heden
 vanwege de gewijzigde omstandigheden.
- ZIJ Uw moeder, zij is overleden.
- BROT Jawel.
- ZIJ Met een openstaande schuld.
- ARPEL *Gromt.*
- HIJ Geleend geld
 is niet geduldig.
- ZIJ Wie staat er borg
 voor onze risico's?
- HIJ De eigenaar
 moet ondertekenen.
- BROT Eg ben de eigenaar.
- ZIJ Niet volgens de papieren.
- BROT Wat?
- HIJ En de papieren eigenaar moet ondertekenen,
 anders vervallen de voorwaarden
 en ontbindt het contract.
- VARK *Gromt.*
- BROT Wat betekent dat?

HIJ Dan wordt de schuld geïnd.

KOE *Gromt.*

BROT Maar dat kan nie, nog nie,
eg het de middele nie.

HIJ Dat is geen probleem.

BROT Glukkig.

ZIJ Voor ons.

HIJ We nemen het onderpand in beslag,
onteigenen de grond
en alle zaken, roerend en ontroerend
verwisselen van eigenaar,
Naar iemand die beter in het profiel past

BROT Wat?

ZIJ /HIJ iemand die met de tijd is meegegaan.

13. DE NIEUWE BOER!

BANKIERS Zie hem!
De Nieuwe Boer!
Zie hem Investeren, intensiveren
En Globaliseren.
Zie hem Moderniseren en Automatiseren!
Hij is onbetwist
Oh, Kassa

O De Nieuwe Boer!
Supermens en wereldwonder
die met een app zijn bedrijf
volautomatisch stuurt
Supermens en wereldwonder,
Hij kan niet zonder.
Hij is onbetwist:
Oh, kassa kassa,
Ah ah, ah!

KOOR dierenmishandelaars
milieuschenders
ongeletterde vandalen

ammoniak pissende
fijnstof briesende
projectielpoepende schandalen

ja dit zijn de namen van de boer
gifmengers
inteeltkoppen
cultuurloze klompendragers

varkenstikkers
geitenneukers
beschermd diertjesjagers

BANKIERS O, de Nieuwe Boer!
net uit de middeleeuwen
maar klaar voor de start
Hij is 'state of the art'
Supermens en superboer
Hij is hip en toch oer
Hij is onbetwist...

ZIJ maar zo ver is het nog lang niet.

HIJ U heeft vierentwintig uur respijt.

ZIJ Laat de eigenaar tekenen
en u bent ons weer kwijt.

BROT Eg ben de eigenaar!

ZIJ Zo schattig. De eigenaar van de grond.

HIJ Goedendag.

Ze verdwijnen.

14. AARDE IN MIJN ADEREN

- MAX Geen sprake van.
- BROT As deg nie tekent
dan ga eg ten onder
dan raak eg 't land
en de beste kwijt.
- MAX *Not* ons probleem.
Als je tekent
en hij *screws up*
dan zijn wij ook failliet.
- BROT Eg verpest 't nie.
- SUS Erg goed gaat 't ook nie, wel?
- BROT Ook nie sleg.
- SUS Egt?
- BROT Ne kleine tegenslag.
Ne bietje pech.
Ne boer kan daartegen.
Deg kan storm, son of regen
ook nie controleren,
't is risiko, dat het
ne boer te accepteren.'
- MAX Waarom *quit* je d'r niet mee?
- BROT Deg vraagt ne vis ook nie
'waarom bleib deg zwemmen'.
- MAX *Some of the* vissen kregen poten,
gingen aan land,
die hebben zich aangepast.

Survival of the fittest.
- BROT Eg sou stikken.
- MAX Van koppigheid, *sure*.
- BROT D'r zit aarde in mien aderen,
eg kan nerreges anderes ademe,
eg ben vergroeid mit dit bedrijf,
hart, leed, lief, ziel, lijf,
is mien vee ziek: dan moet eg brake
woerd ne kalf geboorne
dan ben ook eg ne trotse vader
staat de oegst te stralen inne son
dan skitter eg net zo goed.

Eg ben nie boer
eg ben boerderij
eg zit in alles wat deg ziet
en al zit in mien lijf

neem dat fan me affe
en neks bliest fan meg over
nen huid mit lugt
klaar for 't graffe
daar zit gin mjens meer in.

MAX Pas je aan, *a new* begin,
kom mee naar de stad.

BROT De stad stikt in sien eigen rook.

MAX *This land* is ten dode opgeschreven.

BROT Liever sterf eg mit nen horizon.

MAX *You'll go* ten onder in de stront.

SUS Eg weet nie wat eg moet doen.

BROT Teken, anders sterref eg Sus,
eg kan anderes nie verder,
wat anderes kan eg doen?

Eg verkies 't gries nie boven grüün
eg kan nie naar de stad
sie deg 't al? Eg in nen pak?
't Ritme fan beton?

Wortels groeien nie in affalt
Deg kan leve sonner hart,
eg nie. Haal meg hier weg
en eg ga op swart.

SUS Eg houw ook fan dit land,
fan hoe 't ooit waar, maar
dat is voorbei, broer.

De slootjes sien nie mere krom,
maar regt getrokke kanalen,
de wegen gin zandpadjes meer
maar breed en met affalt bedek,
en luister, broertje, luister goed
d'r is zoveel aus de lugt verdwene,
't is stiller nu, broertje,
zoveel stiller as voorhene.

Eg mis 't, broer.

MAX *Guys, sorry hoor,
maar ik versta jullie not.*

BROT Teken dan!

SUS Eg weet 't nie...

MAX Wat?

SUS *That I don't know...*

BROT 'Eg weet 't nie, eg weet 't nie',
bedank hoor mjodder,
't land vergeve aan nen twijfelaar
daar sien wig mooi klaar mee.

 Nee! Ur moete beslissinge genome,
of anders sterft gewas en vee.

SUS *I'm sorry, broertje.
I need some time.*

MAX *Some time* om nee te zeggen?

SUS Ik moet nadenken, Max.

Ze loopt weg, Max loopt achter haar aan.

MAX D'r valt *nothing* na te denken.

Brot en de dieren blijven over.

VARK Doe iet.

ARPEL Of deg bent dood!

KOE Kom op!

BROT Wat moet eg doen?

VARK Red ons.

KOE Red deg.

ARPEL Doe iet!

BROT Wat?
Eg weet nie wat te doen.

KOE As deg neks doet
steekt deg mes in ons rug.

ARPEL Kies deg for ons?

VARK Of for dien Sus?

BROT Wat moet eg doen?

KOE Maak fals.

VARK Doe iet.

KOE Of deg ben dood.

BROT Eg weet 't nie, eg het spijt
dat eg mjodders handtekening fals het gemaakt.
't Waar 'n vergessing.
Wat as 't mien schuld is, dat sie is vergleden?
Wat as eg alles kaputt maak?

KOE Maak fals.

VARK Maak fals.

ARPEL Maak fals!

BROT Goed!

Stilte

BROT Eg maak fals, eg maak fals
inne hoop dat eg red
wat ten dode opgeschreve is.

DIEREN Goed zo. braaf zo. Braaf mjens.

15. MET GEWELD BEVRIJDEN

MAX Wat *want* je nou?

SUS Dat weet eg nie.
 Hij is mien broer.
 En 't is mien groend.
 En 't is mien jeugd

Eg weet 't nie.
Wat moet eg doen ?

MAX Geef de grond aan je *brother*,
 trek je *hands* ervan af,

SUS Eg weet 't nie.

MAX Ik versta je niet eens *anymore*,
 je zakt steeds *deeper* weg
 in dat moddertaaltje van hier.

Talk normaal! (of: praat normal)

Ik heb het gevoel
dat ik *don't even know*
wie jij eigenlijk bent.

Je bent anders hier.
Alsof je *mother*
je de modder in wil trekken.

Zit er nog modder *under your skin*?
Of asfalt? Ben jij stad of land?

SUS Eg weet 't niet.

MAX Ik zal je zeggen wat ik *want*.
 Ik *want* naar huis. Met jou.

Sus kijkt Max aan.

MAX Wij zijn weg, toch? *Gone*?

SUS Eg weet 't nie. Wat moet eg doen?

16 IK HEB GEBEDEN OM EEN ONGELUK

<p>MOEDER De huid die scheurt als droge klei</p> <p>van volle stromen jeugd blijft nog een beekje over niet breder dan een bloedvat</p> <p>de botten broze kalk de enkels die het lijf alleen nog zwikkend dragen kunnen</p> <p>geen gewas schiet wortel meer in deze schoot – niet langer vruchtendragend niet langer bron van heimelijk genot</p> <p>het bloed als stroop zo dik en zouter dan de dode zee</p> <p>dat alles kan ik dragen het lijf is maar een voertuig en ook trage wagens bereiken op een dag hun doel</p> <p>maar als het hoofd begint te spelen de wereld uit de vingers glipt je het nageslacht niet meer tot steun dient maar tot last geworden bent</p> <p>als de nevels dikker worden je op je eigen erf verdwaalt je soms je leeftijd en soms de tijd verliest</p> <p>dan ben je jezelf voorbij geleefd en is het hebben van een adem en een hartslag een onverdraaglijk misverstand</p> <p>ik heb gebeden om een ongeluk alles liever dan dit verglijden in het niets in dit verliezen van mijzelf dit vergeten – levend sterven - niks voor mij</p> <p>ik heb gebeden om een ongeluk</p> <p>geplet tussen de koeien in een windvlaag van het dak een bliksem in het lege veld die mij kwam zegenen</p> <p>een misstap, keukentrap</p>	<p>MOEDER Den huid dien skeur as droeë klei</p> <p>fan foller strome joigd bleibt nog ne beekje over nie breër dan ne bloetefat</p> <p>den botte broeze kalk den enkels dien 't lijf allein nog swikkend drage kunne</p> <p>gin gewas skiet wortel mere in diese schoot – nie lenger fruchtedrages nie lenger bron fan stiekemes genot</p> <p>'t bloete as strohp zo dikkes en souter dan den doë see</p> <p>da alle kunne eg drage 't lijf is ma ne vehikkel en ook trage wages breichen op ne dagge doele</p> <p>aber wann 't hauft begin te spiele den werreld dor den tengels gloept deg 't nageslecht nie mere bis sjteun dient aber bis last gewoerde bent</p> <p>wann den nevels dikkers woerde deg op dien eigene erf ferdwaahlt deg sommetijds levetijde en sommetijds den tijde verliert</p> <p>dan ben deg degseffel forbei geleve en is 't hette fan nen asem en ne harteslag nen onferdragelik mifferstaand</p> <p>eg het gebede um nen onneluk alle liefer dan dit hiene gliede in 't neks in dit verlieren fan megseffel dit vergessen – levenend stierfe – neks for meg</p> <p>eg het gebede um nen onneluk</p> <p>geplat zwisse den koeis in ne windflage fan 't dekke ne blitz in 't lege fjeld dien meg kwamt zegene</p> <p>ne misse stappe, koiketrappe</p>
--	---

het hoofd tegen de tegels of een uitglijder, de gierput in	't hauft tegen den tegele oder nen ausglieder, den drekpüt in
ik heb gebeden om een ongeluk om niet te sterven na mijn tijd	eg het gebede um nen onneluk um nie te stierfe na mien tijde

17. IK HEB GEDAAN WAT IK MOEST DOEN

- BROT Eg waardeer 't gebaar,
 egt waar, maar,
 deg bent te laat.
- MAX Te laat, *for what?*
- BROT Eg het gedaan wat eg doen moest.
- SUS En wat het deg gedaan dan?
- BROT dit is de werreld van gennerasies eerder
 en fan ewen hierna
- eg ben maar nen passant
 maar eg mag nie deginne sien
 die 't ligt aus doet
- dan verniegtig eg mjodder.
- MAX Je *mother* is dood.
- BROT Nee. Ze is nie dood.
- Ze is overalle, um ons hene,
 in elleke kurrel graan
 in de bloemen
 en in de modder
- ook dat is mjodder.
 Eg mag 't nie opgeve.
 Den aarde waarop eg werrek
 is den aarde waarop eg ausgereden woerd
- verplats meg en mien wortels breken affe
 dit is mien schoot
 dit is mien graffe.
- Baas op eigen erf,
 eg vegt bis eg sterf.
- MAX *What did you do?*
- SUS Wat, Brot?
- BROT Wat eg moest doen.
- SUS Wat?
- BROT De dagge dat mjodder in de drekpüt is gegleden,
 is de dagge dat zij er agger kwam
 dat eg het erf met een schuld had opgeladen.
- SUS Maar mjodder het er seffel voor getekent.

BROT Zij het nie getekend.
Dat het eg voor hare gedaan.

Eg het haar nen besluit
aus handen genomen.

Zoals eg dat ook
voor deg het gedaan.

MAX Wacht, *what?*

BROT Nju zit deg vast.

MAX *You won't get away with this.*

BROT Dat zullen wig wel zien.

Brot loopt weg. Max pakt zijn telefoon en belt.

SUS Wie belt deg?

MAX Wat?

SUS Wie *call* je?

MAX Niemand. *Nevermind.*

Max loopt buiten gehoorafstand van Sus.

18. IK HEB GEBEDEN OM EEN ONGELUK vanaf walsje

<p>MOEDER ik heb gebeden om een ongeluk</p> <p>geplet tussen de koeien in een windvlaag van het dak een bliksem in het lege veld die mij kwam zegenen</p> <p>een misstap, keukentrap het hoofd tegen de tegels of een uitglijder, de gierput in</p> <p>ik heb gebeden om een ongeluk om niet te sterven na mijn tijd</p>	<p>MOEDER eg het gebede um nen onneluk</p> <p>geplat zwisse den koeis in ne windflage fan 't dakke ne blitz in 't lege fjeld dien meg kwamt zegene</p> <p>ne misse stappe, koiketrappe 't hauft tegen den tegele oder nen ausglieder, den drekpüt in</p> <p>eg het gebede um nen onneluk um nie te stierfe na mien tijde</p>
--	--

19. DE CONTROLEURS

Max staat er tevreden bij te kijken, van een afstandje.

ZIJ Het water in de grond is smerig
de ammoniakwaarden staan in het rood
alle quota heeft u overschreden

Er zit asbest in het graan!
uw fundamente wankelen
uw stal blijft nauwelijks staan
en volgens mijn laatste metingen
zit er asbest in het graan!

BROT Eg het gedaan wat moest
um de boerderij te redden.

HIJ En als klap op de vuurpijl
heeft u gefraudeerd
en valsheid in geschrifte gepleegd
met de handtekeningen
van uw moeder en uw zus.

BROT Eg het beslissingen genomen!

ZIJ Uw bedrijf wordt in beslag genomen
onteigend en vernietigd,
de gewassen worden onverwijld
de oven ingeschoven
en uw dieren zien er vals
en overtallig uit.

KOE Wat?

HIJ Ongezond ook,
gevaar voor de volksgezondheid.

VARK Hoe?

ZIJ De rot zit in beest en gewas,
we zullen alles moeten vernietigen.

ARPEL Ons?

De dieren worden weggesleurd, ze willen afscheid nemen van Brot, een wreed en hartverscheurend tafereel dat eindigt in bloed. Ze eindigen in de put.

20. OPPERUIMD STAAT NETJES

KOOR Opgeruimd staat netjes
 het erf is altijd schoon
 de boer weet zin van onzin
 nut van troep te onderscheiden.

 Dat geldt ook voor wat ademt
 voor wat scharrelt, loeit of knort,
 niks leeft hier voor de aardigheid
 niks leeft hier voor de sier.

 Een dier dat onrendabel is
 geen baat of nut meer dient
 geen melk meer geeft of last meer draagt
 geen ondieer grijpt of 's avonds waakt
 dat neemt maar ruimte in.

 Onrendabel!
 Een dier dat geen nut meer dient
 Onrendabel!
 Een dier dat geen melk meer geeft
 of last meer draagt
 geen ondieer grijpt
 of 's avonds waakt
 dat neemt maar ruimte in
 Onrendabel!

 Opgeruimd staat netjes
 het erf is altijd schoon
 de boer weet zin van onzin
 nut van troep te onderscheiden.

ZIJ Wij verwachten dat u nog voor het donker
 van dit erf bent verdwenen,
 of wij zullen u onder dwang
 moeten verwijderen.

21. BROT NEEMT AFSCHIED

BROT Eg het mien mjodder
naar de dood gejaagd
die zij in de stront gevonden het.

Mien Sus verraden
en met schulden opgeladen.

De boerderij nie kunnen redden
mien gewassen, beesten,
beste vrienden,
naar de destructie laten gaan

hoe kan eg
nog regtop bleiben staan

as al wat eg probeer
leidt tot verniegtiging...

Brot gaat bij de gierput staan. Moeder verschijnt

MOEDER dag en nacht geboorte, dood de kringloop op het ritme van de wereld de zin van het bestaan	MOEDER dagge en nag geboorne, dood den kringlauf op 't rittem fan den werreld den sinne fan 't bestaan
gister en morgen zaaien en oogsten je leeft met het leven op het land en als je niet meer kan staan	gester en morrege saaie en ogste deg leve mit 't leve op 't land en wann deg nie mere kunne staan
dan ga je liggen	dan gane deg ligge
lieverd	liefte
ga maar liggen	gane ma ligge

Brot glijdt de gierput in.

MOEDER schoot en graffe
worin al da asem het
were tzuuk sol kere

Brot verdwijnt in de gierput.

22. ALLEEN MAAR LEEGTE

Sus probeert de dode Brot uit de gierput te halen. Max staat erbij met zijn koffers.

MAX Ik *want* hier weg, *sweetie*, en snel,
je kan hier veel te veel lucht zien
er staan geen *buildings* voor
dat maakt me kriegel
dit land hier komt van *all sides* op je af
we gaan *sweetie*, snel,
d'r is niks meer wat ons hier houdt.

SUS Mijn familie is hier.

Max haalt handen Sus van Brot af. Neemt haar mee.

MAX Your *family* is dood, *sweetie*.
En de *farm* is verbeurdverklaard,
al zou je willen, en *why would you*,
je mág hier niet eens blijven.

Sus en Max lopen weg. Ambtenaren op. Sus blijft staan, Max loopt door. Beiden op de rug gezien.

23. DE AMBTENAREN

tegen een lege ruimte.

- ZIJ Oh, wacht, wacht, één seconde!
- HIJ fris van de gemeentelijke stamtafel,
nieuw hamerstuk, hei ho,
kakelvers beleid!
- ZIJ wij kunnen niet aan hun lot overlaten
nee de mannen en vrouwen die ons
land opgebouwd verbouwd hebben
ons toen het nodig was van voedsel voorzien
- HIJ om de boeren in hun historisch perspectief te eren
hebben wij in wijsheid ons door volk gegeven
en vergund besloten artikel 765 c en d
versneld ten invoer uit te voeren
- ZIJ door al wat boert en heeft geboerd
een zachte landing aan te bieden
zo nemen wij, overheid, over schuld en situatie
en maken monumenten van wat in vol bedrijf was
- HIJ graag gedaan
- ZIJ en maakt monumenten
- HIJ graag gedaan
- ZIJ monumenten
- HIJ authentiek
- ZIJ monumenten
- HIJ gesubsidieerd
- ZIJ monumenten
- HIJ ter verhoging van het vroeger gevoel
- ZIJ leuk!
- HIJ graag gedaan
- ZIJ graag gedaan
- ZIJ.HIJ en goed geboerd!

Max in de verte, draait zich om naar Sus

- MAX Ik ga.
Ga je mee?

Sus zwijgt. Max vertrekt.

24. KIP DIE ZICH ADELAAR DACHT

<p>SUS ik, kip die zich adelaar dacht, hoopte met vleugelslag te vluchten</p> <p>maar de aarde trekt altijd harder</p> <p>ik win niet van de zwaartekracht</p> <p>en ik strand in mijn verleden</p> <p>niet onder de grond gestopt maar gestold onder een stolp</p> <p>in een sterven zonder dood</p>	<p>SUS eg, kiep dien sig adelare dacht, hoopte mit flerkeslag te vluchte</p> <p>aber den aarde trekt immer harder</p> <p>eg win nie fan de schwere kracht</p> <p>en eg strand in mien verlede</p> <p>nie onder de groend gestopt aber gestold onter ne stolp</p> <p>in nen sterreve sonner dood</p>
---	---

25. DE ZIN VAN HET BESTAAN OPKWEKEN

DE DODEN

de levenden proberen hun leven lang
de weg uit het moeras te vinden
wij doden liggen op de akkers
in de hoop dat er iets uit onze lijken groeit

wie geen hoop vindt in het leven
hoopt die in de dood te vinden

in de grond
waar wij doden weer nuttig worden

de aarde
waar wij elke dag
een leven lang
in hebben lopen wroeten
om er de zin
van het bestaan
in op te kweken

waarin wij nu
de eeuwigheid verblijven

einde

BIJLAGE: WOORDENBOEK

BAUERLANS – NEDERLANDS / NEDERLANDS – BAUERLANS

BAUERLANS – NEDERLANDS

'		beekje	beekje	D	
'tseffelde	hetzelfde	befrug	bevrucht	da	dat
't	het	begin	begint	da(t)	dat
A		begonne	begon	dag(ge)	dag
aanslaag	aanslag	behofte	behoefte	dampft	dampft
aanwezend	aanwezig	bei	bij	dan	dan
aarde	aarde	belangs	belang	dankigbaarheid	dank- baarheid
aber	maar	ben	ben	de(n)	de
abstraks	abstracts	bent	bent	deg	je
adelare	adelaar	berst	barst	deg	jij
affalt	asfalt	besgavening	beschaving	deginne	degene
afwezendheid	afwezigheid	bestaan	bestaan	degseffel	jezelf
agger	achter	beton	beton	dekke	dak
aggerlik	achterlijk	better	beter	den	de
akkers	akkers	bietje	beetje	deseffel	dezelfde
alle	al	bis	tot	diefer	dieper
alle	alles	bitterbal	bitterbal	dien	die
allein	alleen	bitterbals	bitterballen	dien	dien
anderes	anders	bleib	blijft	dien	jouw
ape	aap	bleibt	blijft	dient	dient
apparat	apparaat	blitz	bliksem	diere	beesten
arpel	aardappel	bloem	bloem	dieze	deze
arrebeit	arbeid	bloete	bloed	dig	dicht
as	als (vlg)	bloetefat	bloedvat	digger	dichter
asem	adem	boer	boer	dickers	dikker
aseme	ademen	boerderij	boerderij	dikkes	dik
aug	oog	boeren	boeren	dit	dit
augen	ogen	botte	botten	doë	dode (bn)
aus	uit	breër	breder	doele	doel
ausgebrakt	uitgebraakt	breichen	bereiken	doene	doen
ausgegliede	uitgegliden	broed	brood	doister	duister
ausgeschete	uit-	broere	broer	donneren	donderen
gescheten		broeze	broze	dood	dood
ausglieder	uitglijder	bron	bron	doodstek	doodsteek
aussonnering	uitzondering	brüülle	brullen	dooft	dooft
ausstel	uitstel	bürgers	burgers	dor	door
		büüten	buiten	draad	draad
B		C		drage	dragen
balleke	balken	cerkelen	cirkelen	drek	drek
bedde	bed	conteroleur	controleur	drekke	stront
bederref	bederf	cynies	cynisch	drekpüt	gierput
bedwellemt	bedwelmt			droeë	droge

drom	daarom	ferschemmel	be-	gebarre	gebaard
drom	droom		schimmelt	gebede	gebeden
dromt	droomt	ferstrijke	verstrijken	gebied	gebied
durreve	durven	ferwecht	verwacht	geboorne	geboorte
düvvels	duivels	fette	vette	geboorne	geboren
E		firm	stevig	gebrekke	gebrek
een	een	fjeertjes	veertjes	gedullig	geduldig
eerder	eerder	fjeld	veld	gedwungen	gedwongen
effene	even	fjelders	velden	gefoedseld	gevoed
eg	ik	fjers	vers	gefolg	gevolgd
eg-for-ikkers	ik-ik-ikkers	fjolle	volle	gekemme	gekomen
egseffel	ikzelf	flakker	flakkert	geleve	geleefd
egt	echt	flamme	vlammen	gelijk	gelijk
geern	graag	flammeke	vlammetje	gemakkelicht	gemakkelijk
boddem	bodem	flerkeslag	vleugelslag	gemakt	gemaakt
egt	egt	foeden	voeden	gemaukorreft	gemuilkorfd
eiers	eieren	foedsam	voedzaam	gennerasies	generaties
eigene	eigen	foedsel	voedsel	genot	genot
ellemente	elementen	foedselt	voedt	geplat	geplet
ellende	ellende	foertgebrag	voort-	gerooi	gerooid
en	en	gebracht		gesneie	gesneden
ende	einde	foete	voete	gesondigkeit	gezondheid
enes	eens	folgte	volgde	gester	gisteren
engele	engelen	foller	volle	getrane	gehuil
enkels	enkels	for	voor	getrane	getraan
enso	zo	forausgang	voortuitgang	gewas	gewas
erf	erf	forbei	voorbei	gewasse	gewassen
errefenis	erfenis	frage	vraag	gewerrek	gewerkt
errefgenaam	erfgenaam	frage	vragen	gewese	geweest
erreliek	eerlijk	franderde	veranderde	gewoerde	geworden
ewen	eeuwen	fraue	vrouw	gewonne	gewonnen
ewig	eeuwig	frauekracht	vrouwkracht	gier(e)	gier
ewigkeit	eeuwigheid	fremd	vreemd	gin	geen
F		frette	vreten	gjeur	geur
faaijissement	faillissement	friede	vrede	glied	glijd
faat	vaat	frieser	vrieskist	gloept	glijt
falle	vallen	frij	vrij	glukig	gelukkig
fals	vals	frucht	vrucht	golden	goud
falt	valt	fruchtbares	vruchtbaar	goot	goot
famiele	familie	fruchtedrages	vruchten-	gotte	god
fan	van	dragend		gottes	gods
faul	fout	früjer	vroeger	graffe	graf
faul	vuil	funnamente	funda- menten	grasse	gras
felle	vellen	füür	vuur	gries	grijs
ferbjod	verbod	G		groeie	groeien
ferderop	verderop	gaan	gaan	groend	grond
ferdwaahlt	verdwaalt	gaffe	gaf	grommend	grommend
fergunning	vergunning	gane	ga / gaan	grotskallig	grootschalig
fermeie	vermijden	gaststal	gastverblijf	gruislos	geruisloos
		gebakte	gebakken	grüüne	groene
				H	

hale	halen			kunne	kan
halleme	halmen	J		kunne	kunnen
hamme	ham	jage	jaagt	kurrels	korrels
hard	hard	janke	janken	kwamt	kwam
harte	hart	jare	jaar	kwel	kwelling
harteslag	hartslag	jare	jaren		
hast	haast	jeder	ieder	L	
hauft	hoofd	jemand	iemand	lakes	lakens
haften	hoofden	jinnever	jenever	land	land
hekkas	hekken	ons	onze	landschaf	landschap
helle	hel	jinnige	enige	last	last
hellemale	helemaal	joeng	jongen	later	later
hellept	helpt	joigd	jeugd	latte	laten
het	had	julle	jullie	lauf	loop
het	heeft	jung	jong	lege	leeg
hette	hebben	jüüst	juist	lenger	langer
heul	heel			let	liet
hiene glied	vergljyd	K		letste	laatste
hier	hier	kaffe	kaf	leve	leeft
hjare / hjaar	haar	kalk	kalk	leve	leve
hoengersnode	hongers- nood	kalkhoen	kalkoen	levenend	levend
		kalt	koud	levetjide	leeftijd
hoge	hoog	kapoet	kapot	licht	licht
hoge bouw	hoogbouw	kappetaal	kapitaal	liefer	liever
hongerlust	wellust	kaputt	kapot	lievekoosde	liefskoosde
hop	hop	kaputt	stuk	lig	licht
houwe	houden	kere	keren	ligge	liggen
houwt	houdt	kiep	kip	lijf	lijf
huid	huid	kiet	quitte	loeft	lucht
huis	huis	kinnerboeke	kinder- boeken	lugt	lucht
				lui	lui
I		kipse	kippen		
iem	hem	kjilometters	kilometers	M	
iène	één	kjoffie	koffie	ma	maar
iepotheek	hypotheek	klare	klaar	maae	maai
ierste	eerste	klauw	klauw	mage	maag
iet	iets	klei	klei	make	maak
ijlig	haast	kleide	kleren	make	maken
immer	altijd	kleinschalig	kleinskallig	makkelicht	makkelijk
in	in	klompes	klompen	makt	maakt
infjoeren	invoeren	knegt	knecht	male	maal
ingefjoerd	ingevoerd	kniep	knijp	masjienes	machines
ingehaalde	ingehaald	knoppe	knoppen	meg	mij
ingeweefd	ingeweven	koeis	koeien	mej	mee
inkpot	inktpot	koiketrappe	keukentrap	mellek	melk
inne	in de	komme	kom	melleke	melken
innebouw	ingebouwd	komme	komen	mere	meer
innevestering	investering	kon	kon	meskien	misschien
innustrie	industrie	kop	kop	mien	mijn
instauwen	inproppen	korrekt	correct	mies	ellende
is	is	krake	kraken	mifferstaand	misverstand
isser	is er	kringlauf	kringloop	minner	minder

misse	mis	onter	onder	rotte	rot
mit	met	ontergange	ondergang	rust	rust
mjeister	meester	onterteken	onderteken		
mjens	mens	ontkiemde	ontkiemde	S	
mjenskeit	mensheid	ontnomme	ontnomen	saaie	zaaien
mjodder	moeder	onttrokke	onttrokken	saat	zaad
moderrener	moderner	ook	ook	sagte	zei
moeie	bemoeien	oordeel	oordeel	sal	zal
moet	moet	op	op	saligheid	zaligheid
morrege	morgen	opgefrette	opgevreten	saupe	zuipen
mouwe	mouw	opgemerrek	opgemerkt	schneeiw	sneeuw
		opnomme	opname	schoot	schoot
N		over	over	schop	schop
na	na	oversjchrijd	overschrijd	schwer	zwaar
naar	naar	overslage	overslaan	see	zee
nadere	naderen			seffel	zelf
nag	nacht	P		seffelstaande	zelfstandig
nageslecht	nageslacht	panikeren	bang zijn	sehen	zien
nalatensjaft	nalaten- schap	papjiere	papieren	seine	zijn (p.vnw.)
		parasjiet	parasiet	seizoene	seizoenen
naturelik	natuurlijk	pas	pas (ww)	sempel	simpel
neks	niets	passe	pas (zwn)	sien	zijn (ww)
neks	niks	pel	schil	sig	zich
nen / ne	een	percentepunt	procentpunt	sigseffel	zichzelf
nerreges	nergens	pijn	pijn	sinne	zin
neun	negen	plats	plaats	sit	zit
nevels	nevels	plet	plat	sjhelden	schelden
nie	niet	pletteland	platteland	sjchele	schelen
nimmer	nooit	plietiesie	politici	sjentimeter	centimeter
njemmand	niemand	plig	plicht	sjkaars	schaars
njeus	neus	poote	poten	sjneller	sneller
njiews	nieuws	primmetief	primitief	sjnelwieg	snelweg
nju	nu	produssie	productie	sjteun	steun
node	nodig	proos	proost	skeint	schijnt
nog	nog			skeur	scheur
noodgefjal	noodgeval	Q		skeurt	scheurt
		quootsa	quota	skiet	schiet
O		quootsum	quotum	skitter	schitter
oder	of			skjaapjes	schaapjes
oegst	oogst	R		skoon	schoon
oemgewoel	omgewoeld	raasjt	raast	skreeuw	schreeuw
oeretijd	oertijd	rake	raken	slaap	slaap
ogste	oogsten	rame	ramen	slage	slaan
onafhangend	on- afhankelijk	randsje	randje	slags	slag
		rattes	ratten	sleg	slecht
onferdragelik	on- verdraglijk	redussieplan	reductieplan	slegs	slechts
ongeheuer	ongedierte	regele	regels	sliiek	slijk
ongeskoren	on- geschoren	regget	regent	slijte	slijten
		regtop	rechttop	sneed	sneed
onneluk	ongeluk	rittem	ritme	soet	zoet
ons	ons	romanties	romantisch	sohn	zoon
		rooi	rooi	sohne	zonen

soksen	sokken	T		verlieren	verliezen
sol	zal	taalde	taalde	verliert	verliest
sommetijds	soms	tale	taal	verniegtig	vernietig
son	zon	tarrewe	tarwe	verplats	verplaats
song	zong	tarrewekurrels	tarwe-	versaak	verzaak
sonne	zon		korrels	versaupt	verzuipt
sonner	zonder	te	te	verschalleke	verschalken
sonsoppegang	zonsopgang	tefrieden	tevreden	verschijn	verschijnt
sorge	zorgen	tegele	tegels	verstekt	verstopt
sorrege	zorgen	tegen	tegen	verswoeg	verzwog
sou	zou	tegnollegie	technologie	vertierd	verteerd
souter	zouter	tekkes	steeds	verwoeid	verwaaid
spiele	spelen	telle	seconde	verzwinden	verdwijnen
spintrag	spinrag	temmiste	tenminste	verzwint	verdwijnt
spotgoedekaup	spot-	tengels	vingers	verzwonden	verdwenen
	goedkoop	tijd(e)	tijd	viel	veel
sprietsels	sprieten	tijde	tijd	vlasse	vlas
sprokje	sprookje	tochter	dochter(s)	vleis	vlees
staan	staan	tot	tot	voorausgang	vooruitgang
stakt	staakt	trage	trage	vouwde	vouwde
stalle	stal	tragen	langzaam	vrat	vrat
stappe	stap	(ww)		vresselik	vreselijk
state	staat	tragen	vertragen	W	
stejde	steden	trane	huilen	wa	wat
stek	stak	trechte	proberen	waar	waar
stek	steek	trommel	trommel	waar	waren
stekke	steken	trouwe	trouw	waar	was
stelstaand	stilstand	tsjilp	tsjilp	wages	wagens
sterref	sterf	tunnel	tunnel	wann	als (tijd)
sterreker	sterker	twalief-duzend	twalf-	wann	wanneer
sterreve	sterven		duizend	warrem	warm
stiefkoppig	stijfkoppig	tzruuk komme	terugkomen	water	water
stiekemes	heimelijk	tzruuk	terug	wechte	wachten
stierfe	sterven	U		weeisen	wezen
stierft	sterft	uier	uier	weet	weet
stierfte	stierven	um	om	wel	wel
stoemst	stomst	umkleide	omkleden	welletrus	weltrusten
stoerm	storm	ur	er	were los	weerloos
stop	stop	V		werrek	werk
stopselbaard	stoppel-	varkes	varkens	werreke	werken
	baard	varkes	varkens	wereld	wereld
strijd	strijd	vegt	vecht	wetes chaf	wetenschap
strohp	stroop	vehikkel	voertuig	wie	wie
strome	stromen	vent	man	wier	werd
stront	stront	verannere	veranderen	wig	wij
stüver	stuiver	vergessen	vergeten	willernis	wildernis
suurstof	zuurstof	vergessing	vergessen	wils	wil
swaai	zwaai	vergessing	vergissing	wilst	wil
swart	zwart	verkaupprijs	verkoopprijs	windflage	windvlaag
swet	zweet	verlatte	verlaten	wis	wist
swikkend	zwikkend	verliere	verloren	witse	witte

wjeer	weer	worin	waarin	ziel	ziel
woerde	worden	wortel	wortel	zillever	zilver
woerdt	wordt			zo	zo
wolle	wol	Z		zorregge	zorgen
wolleke	wolken	zandpadjes	zandpaadjes	zwet	zweet
woraus	waaruit	zegene	zegenen	zwise	tussen
worgen	wurgen	zie	zie		

NEDERLANDS NAAR BAUERLANS

A		beton	beton	dien	dien
aanslag	aanslaag	bevruucht	befrug	dient	dient
aanwezig	aanwezend	bij	bei	dieper	diefer
aap	ape	bitterbal	bitterbal	dik	dikkes
aardappel	arpel	bitterballen	bitterbals	dikker	dikkers
aarde	aarde	blijf	bleib	dit	dit
abstracts	abstraks	blijft	bleibt	dochter(s)	tochter
achter	agger	bliksem	blitz	dode (bn)	doë
achterlijk	aggerlik	bloed	bloete	doel	doele
adelaar	adelare	bloedvat	bloetefat	doen	doene
adem	asem	bloem	bloem	donderen	donneren
ademen	aseme	bodem	boddem	dood	dood
afwezigheid	afwezend- heid	boer	boer	doodsteek	doodstek
akkers	akkers	boerderij	boerderij	dooft	dooft
al	alle	boeren	boeren	door	dor
alleen	allein	botten	botte	draad	draad
alles	alle	breder	breër	dragen	drage
als (tijd)	wann	broer	broere	drek	drek
als (vgl)	as	bron	bron	droge	droeë
altijd	immer	brood	broed	droom	drom
anders	anderes	broze	broeze	droomt	dromt
apparaat	apparat	brullen	brülle	duister	doister
arbeid	arbeits	buiten	büuten	duivels	düvvels
asfalt	affalt	burgers	bürgers	durven	durreve
		C		E	
B		centimeter	sjentimeter	echt	egt
balken	balleke	cirkelen	cerkelen	een	een / nen /
bang zijn	panikeren	controleur	conteroleur	ne	
barst	berst	correct	korrekt	één	iène
bed	bedde	cynisch	cynies	eens	enes
bederf	bederref			eerder	eerder
bedwelmt	bedwellemt	D		eerlijk	erreliek
beekje	beekje	daarom	drom	eerste	ierste
beesten	diere	dag	dag(ge)	eeuwen	ewen
beetje	bietje	dag	dagge	eeuwig	ewig
begint	begin	dak	dekke	eeuwigheid	ewigheid
begon	begonne	damp	dampft	eieren	eiers
behoefte	behofte	dan	dan	eigen	eigene
belang	belangs	dankbaarheid	dankig- -baarheid	einde	ende
bemoeien	moeie			einde	einde
ben	ben	dat	da(t)	elementen	elemente
bent	bent	de	de(n)	ellende	ellende
bereiken	breichen	degene	deginne	ellende	mies
beschaving	besgavening	deze	dieze	en	en
beschimmelt	fer-	dezelfde	deseffel	engelen	engele
schemmel		dicht	dig	enige	jinnige
bestaan	bestaan	dichter	digger	enkels	enkels
beter	better	die	dien	er	ur

erf	erf	geweest	gewese	hoogbouw	hogebouw
erfenis	errefenis	gewerkt	gewerrek	hop	hop
erfgenaam	erref- genaam	gewonnen	gewonne	houden	houwe
even	effene	geworden	gewoerde	houdt	houwt
		gezondheid	gesondigkeit	huid	huid
		gier	gier(e)	huilen	trane
F		gierput	drekpüt	huis	huis
faillissement	faaijessement	gister	gester	hypotheek	iepotheek
		glijd	glied		
familie	famiele	glipt	gloept	I	
flakkert	flakker	god	gotte	ieder	jeder
fout	faul	gods	gottes	iemand	jemmand
fundamenten	funnamente	goot	goot	iets	iet
		goud	golden	ik	eg
G		graag	geern	ik-ik-ikkers	eg-for-ikkers
ga / gaan	gane	graf	graffe	ikzelf	egseffel
gaan	gaan	gras	grasse	in de	inne
gaan	gane	grijs	gries	in	in
gaf	gaffe	groeien	groeie	industrie	innustrie
gastverblijf	gaststal	groene	grüüne	ingebouwd	innebouw
gebaard	gebarre	grommend	grommend	ingehaald	ingehaalde
gebakken	gebakte	grond	groend	ingevoerd	ingefjoerd
gebeden	gebede	grootschalig	grotskallig	ingeweven	ingeweefd
gebied	gebied			inktpot	inkpot
geboorte	geboorne	H		inproppen	instauwen
geboren	geboorne	haalt	hale	investering	inne- vestering
gebrek	gebrekke	haar	hjare / hjaar		
geduldig	gedullig	haast	hast	invoeren	infjoeren
gedwongen	gedwungen	haast	ijlig	is er	isser
geen	gin	had	het	is	is
gehuil	getrane	halmen	halleme		
gekomen	gekemme	ham	hamme	J	
geleefd	geleve	hard	hard	jaagt	jage
gelijk	gelijk	hart	harte	jaar	jare
gelukkig	glukig	hartslag	harteslag	janken	janke
gemaakt	gemakt	hebben	hette	jaren	jare
gemakkelijk	gemakke-	heeft	het	je	deg
licht		heel	heul	jenever	jinnever
gemuilkorfd	gemaul- korreft	heimelijk	stiekemes	jeugd	joigd
		hekken	hekses	jezelf	degseffel
generaties	gennerasies	hel	helle	jij	deg
genot	genot	helemaal	hellemale	jong	jung
geplet	geplat	helpt	hellept	jongen	joeng
gerooid	gerooi	hem	iem	jouw	dien
geruisloos	gruislos	het	't	juist	jüüst
gesneden	gesneie	hetzelfde	'tseffelde	jullie	julle
getraan	getrane	hier	hier		
geur	gjeur	hongersnood	hoengers- node	K	
gevoed	gefoedseld			kaf	kaffe
gevolgd	gefolg	hoofd	hauft	kalk	kalk
gewas	gewas	hoofden	haufden	kalkoen	kalkhoen
gewassen	gewasse	hoog	hoge	kan	kunne

kapitaal	kappetaal	liever	liefer	nevels	nevels
kapot	kapoet	liggen	ligge	niemand	njemmand
kapot	kaputt	lijf	lijf	niet	nie
keren	kere	loop	lauf	niets	neks
keukentrap	koiketrappe	lucht	loeft	nieuws	njiews
kilometers	kjilometters	lucht	lugt	niks	neks
kinderboeken	kinnerboeke	lui	lui	nodig	node
kip	kiep			nog	nog
kippen	kipse	M		noodgeval	noodgefjal
klaar	klare	maag	mage	nooit	nimmer
klauw	klauw	maai	maai	nu	nju
klei	klei	maak	make		
kleinskallig	kleinschalig	maakt	makt	O	
kleren	kleide	maal	male	oertijd	oeretijd
klompen	klompes	maar	aber	of (keuze)	oder
knecht	knegt	maar	ma	ogen	augen
knijp	kniep	machines	masjienes	om	um
knoppen	knoppe	maken	make	omgewoeld	oemgewoel
koeien	koeis	makkelijk	makkelicht	omkleden	umkleide
koeien	koeis	man	vent	onafhankelijk	on-
koffie	kjoffie	mee	mej	afhangend	
kom	komme	meer	mere	onder	onter
komen	komme	meester	mjeister	ondergang	ontergange
kon	kon	melk	mellek	onderteken	onterteken
kop	kop	melken	melleke	ongedierte	ongeheuer
korrels	kurrels	mens	mjens	ongeluk	onneluk
koud	kalt	mensheid	mjenskeit	ongeschoren	ongeskoren
kraken	krake	met	mit	ons	ons
kringloop	kringlauf	mij	meg	ontkiemde	ontkiemde
kunnen	kunne	mijn	mien	ontnomen	ontnomme
kwam	kwamt	minder	minner	onttrokken	onttrokke
kwelling	kwel	mis	misse	onverdraaglijk	on-
		misschien	meskien	ferdragelik	
L		misverstand	miffer-	onze	ons
laatste	letste	staand		oog	aug
lakens	lakes	moderner	moderrener	oogst	oegst
land	land	moeder	mjodder	oogsten	ogste
landschap	landschaf	moet	moet	ook	ook
langer	lenger	morgen	morrege	oordeel	oordeel
langzaam (ww)	tragen	mouw	mouwe	op	op
last	last			opgemerkt	opgemerrek
laten	latte	N		opgevreten	opgefrette
later	later	na	na	opname	opnomme
leeft	leve	naar	naar	over	over
leeftijd	levetijde	nacht	nag	overschrijd	oversjchrijd
leeg	lege	naderen	nadere	overslaan	overslage
leven	leve	nageslacht	nageslecht		
levend	levenend	nalatenschap	nalatensjaft	P	
licht	licht	natuurlijk	naturreliek	papieren	papjiere
licht	lig	negen	neun	parasiet	parasjiet
liefkoosde	lievekoosde	nergens	nerreges	pas (ww)	pas
liet	let	neus	njeus	pas (znw)	passe

pijn	pijn	seizoenen	seizoene	stuk	kaputt
plaats	plats	simpel	sempel		
plat	plet	slaan	slage	T	
platteland	pletteland	slaap	slaap	taal	tale
plicht	plig	slag	slags	taalde	taalde
politici	plietiesie	slecht	sleg	tarwe	tarrewe
poten	poote	slechts	slegs	tarwekorrels	tarrewe-
primitief	primmetief	slijk	slielik	kurrels	
proberen	trechte	slijten	slijte	te	te
procentpunt	percente- punt	sneed	sneed	technologie	tegnollegie
productie	produssie	sneeuw	schneeuw	tegels	tegele
proost	proos	sneller	sjneller	tegen	tegen
		snelweg	sjnelwieg	tenminste	temmiste
		sokken	soksen	tenminste	temmiste
Q		soms	sommetijds	terug	tzruuk
quitte	kiet	spelen	spiele	terugkom	tzruuk
quota	quootsa	spinrag	spintrag	komme	
quotum	quootsum	spotgoedkoop	spot- goedekaup	tevreden	tefrieden
			sprietsels	tijd	tijd(e)
R		sprieten	sprietsels	tjilp	tjilp
raast	raasjt	sprookje	sprokje	tot	bis (of tot)
raken	rake	staakt	stakt	tot	tot (of bis)
ramen	rame	staan	staan	trage	trage
randje	randsje	staat	state	trommel	trommel
ratten	rattes	stak	stek	trouwen	trouwe
rechttop	regtop	stal	stalle	tunnel	tunnel
reductieplan	redussie- plan	stap	stappe	tussen	zwise
		steden	stejde	twaaalfduizend	twallef- duzend
regels	regele	steeds	tekkes		
regent	regget	steek	stek	U	
ritme	rittem	steken	stekke	uier	uier
romantisch	romanties	sterf	sterref	uit	aus
rooi	rooi	sterft	stierft	uitgebraakt	ausgebrakt
rot	rotte	sterker	sterreker	uitgegleden	ausgegliede
rust	rust	sterven	sterreve	uitgescheten	ausgeschete
		sterven	stierfe	uitglijder	ausglier
S		steun	sjteun	uitstel	ausstel
schaapjes	skjaapjes	stevig	firm	uitzondering	aus-
schaars	sjkaars	stierven	stierfte	sonnering	
schelden	sjchelden	stijfkoppig	stiefkoppig		
schelen	sjchele	stilstand	stelstaand	V	
scheurt	skeur	stomst	stoemst	vaat	faat
scheurt	skeurt	stop	stop	val	falle
schiet	skiet	stoppelbaard	stopsel- baard	vallen	falle
schijnt	skeint			vals	fals
schil	pel	storm	stoerm	valt	falt
schitter	skitter	strijd	strijd	van	fan
schoon	skoon	stromen	strome	varkens	varkes
schoot	schoot	stront	drekke	vecht	vegt
schop	schop	stront	stront	veel	viel
schreeuw	skreeuw	stroop	strohp	veertjes	fjeertjes
seconde	telle	stuiver	stüver		

veld	fjeld	voorbei	forbei	wil	wilst
velden	fjelders	voortgebracht	foertgebrag	wildernis	willernis
vellen	felle	vooruitgang	forausgang	windvlaag	windflage
veranderde	franderde	vooruitgang	voorausgang	wist	wis
veranderen	verannere			witte	witse
verbod	ferbjod	vouwde	vouwde	wol	wolle
verderop	ferderop	vraag	frage	wolken	wolleke
verdwaalt	ferdwaahlt	vragen	frage	worden	woerde
verdwenen	verzwonden	vrat	vrat	wordt	woerd
verdwijnen	verzwinden	vrede	friede	wortel	wortel
verdwijnt	verzwint	vreemd	fremd	wurgen	worgen
vergeten	vergeffen	vreselijk	vresselik		
vergissing	vergessing	vreten	frette	Z	
vergljyd	hiene glijd	vrieskist	frieser	zaad	saat
vergunning	fergunning	vrij	frij	zaaien	saaie
verkoopprijs	verkaupprijs	vroeger	früjer	zal	sal
verlaten	verlatte	vrouw	fraue	zal	sol
verliest	verliert	vrouwkracht	frauekracht	zaligheid	saligkeit
verliezen	verlieren	vrucht	frucht	zandpaadjes	zandpadjes
verloren	verliere	vruchtbaar	fruchtbares	zee	see
vermijden	fermeie	vruchtdragend	fruchte-	zegenen	zegene
vernietig	verniegtig	drages		zei	sagte
verplaats	verplats	vuil	faul	zelf	seffel
vers	fjers	vuur	füür	zelfstandig	seffel-
verschalken	verschalleke			staande	
verschijnt	verschijn	W		zich	sig
verstoep	versteekt	waar	waar	zichzelf	sigseffel
verstrijken	ferstrijke	waarin	worin	zie	zie
verteerd	vertierd	waaruit	woraus	ziel	ziel
vertragen	tragen	wachten	wachte	zien	sehen
verwaaid	verwoeid	wagens	wages	zijn (p.vnw.)	seine
verwacht	ferwecht	wanneer	wann	zijn (ww)	sien
verzaak	versaak	waren	waar	zilver	zilver
verzuipt	versaupt	warm	warrem	zin	sinne
verzwoeg	verswoeg	was	waar	zit	sit
vette	fette	wat	wa	zo	enso
vingers	tengels	water	water	zo	zo
vlammen	flamme	weer	wjeer	zoet	soet
vlammetje	flammeke	weerloos	werelos	zon	son
vlas	vlasse	weet	weet	zon	sonne
vlees	vleis	wel	wel	zonder	sonner
vleugelslag	flerkeslag	wellust	hongerlust	zonen	sohne
voeden	foeden	weltrusten	welletrus	zong	song
voedsel	foedsel	werd	wier	zonsopgang	sons-
voedt	foedselt	wereld	wereld	oppegang	
voedzaam	foedsam	werk	werrek	zoon	sohn
voertuig	vehikkel	werken	werreke	zorgen	sorge
voeten	foete	wetenschap	weteschaf	zorgen	sorregge
volgde	folgte	wezen	weejsen	zorgen	zorregge
volle	fjolle	wie	wie	zou	sou
volle	foller	wij	wig	zouter	souter
voor	for	wil	wils	zuipen	saupe

zuurstof
zwaai
zwaar

suurstof
swaai
schwer

zwart
zweet
zweet

swart
swet
zwet

zwikkend

swikkend